

1.8.2023

Plan för egenkontroll för privata serviceproducenter inom småbarnspedagogik

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Innehåll

Till användaren av formuläret	3
1 Serviceproducent och verksamhetsställe samt uppgifter om verksamheten	4
2 Verksamhetsidé, värderingar och principer	5
3 Plan för egenkontroll och riskhantering	6
4 Barnens och vårdnadshavarnas delaktighet och rättsskydd	9
5 Småbarnspedagogiska verksamhetens egenkontroll	11
5.1 Utarbetandet av en lokal plan för småbarnspedagogik.....	11
5.2 Utvärdering av småbarnspedagogiken	11
5.3 Utarbetandet av en plan för småbarnspedagogik och pedagogisk dokumentering	12
5.4 En utvecklande och trygg småbarnspedagogisk lärmiljö som främjar lärande	12
5.5 Stöd till barnets utveckling och inläring samt sektorsövergripande samarbete ...	13
5.6 Kost och måltider	16
6 Lokaler och rutiner för ökad säkerhet	16
6.1 Samarbete med säkerhetsansvariga myndigheter och aktörer.....	16
6.2 Säkerställande av säkerheten	17
6.3 Plan för läkemedelsbehandling samt hälso- och sjukvårdsprodukter och utrustning	20
7 Personal	21
7.1 Verksamhetsställets ansvariga föreståndare	22
7.2 Personalens behörighet.....	22
7.3 Personaldimensionering och tillräckligt med personal samt principerna för sammansättning av barngrupper	23
7.4 Introduktion och fortbildning.....	24
7.5 Stöduppgifter (annat arbete än direkt arbete med barngrupp).....	24
8 Behandling av klientinformation	24
9 Egenkontroll enligt hälsoskyddslagen	26
10 Uppföljning av planen för egenkontroll	27
LITTERATUR	27

Till användaren av formuläret

Småbarnspedagogisk verksamhet hos privata serviceproducenter regleras i 9 kap. i lagen om småbarnspedagogik (540/2018). En privat serviceproducent inom småbarnspedagogik ska utarbeta en skriftlig plan för egenkontroll för att säkerställa småbarnspedagogikens säkerhet och kvalitet. Skyldigheten gäller inte öppen småbarnspedagogisk verksamhet. Det här standardformuläret för planen för egenkontroll stödjer serviceproducenterna vid utarbetandet av planen för egenkontroll. Formuläret har upprättats i enlighet med Valviras föreskrift (1/2023) som trädde i kraft den 1 augusti 2023, och formulärets numrering motsvarar numreringen i föreskriften. Verksamhetsstället dokumenterar i sin plan för egenkontroll de delar som genomförs i praktiken inom den småbarnspedagogiska verksamheten. När planen har färdigställts kan Valviras logotyp avlägsnas och ersättas med serviceproducentens egen logotyp eller någon annan identifieringsuppgift. En ny serviceproducent ska utarbeta en plan för egenkontroll i tillämpliga delar (grunduppgifter om verksamhetsstället och vägledande verksamhetsprinciper) redan innan verksamheten startas och tillstånd söks. Planen för egenkontroll ska slutföras i samarbete med personalen inom tre månader från det att verksamheten startades.

Punkterna 7.1–7.3 gäller egenkontrollen för daghem och gruppfamiljedagvårdshem, inte familjedagvård som sker i familjedagvårdarens hem.

Standardformuläret innehåller även delar om egenkontroll enligt hälsoskyddslagen (punkt 9). Det bör noteras att hälsoskyddslagen inte kräver en skriftlig plan för egenkontroll och har därmed inte inkluderats i Valviras föreskrift om egenkontroll inom småbarnspedagogiken (1/2023). Hälsoskyddslagen föreskriver dock att verksamhetsutövaren ska identifiera de risker som verksamheten kan medföra för hälsan och följa upp de faktorer som kan påverka dessa risker. Valvira rekommenderar därför att även de delar som rör hälsoskyddet dokumenteras.

Dataombudsmannens byrå styr och övervakar tillämpningen av dataskyddsrättigheter (punkt 8). Fimea, säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet, styr och övervakar efterlevnaden av de bestämmelser som avser medicintekniska produkter och

utrustning (punkt 6.3) och tar bland annat emot anmälningar om risksituationer relaterade till dessa.

När småbarnspedagogisk verksamhet planeras, anordnas, produceras och beslutas ska barnets bästa beaktas i första hand. Serviceproducenten är alltid skyldig att genom egenkontroll sörja för kvaliteten och säkerheten i sin småbarnspedagogiska verksamhet. Även om lagen om småbarnspedagogik och Valviras föreskrift 1/2023 som utfärdats med stöd av lagen inte föreskriver en skriftlig plan för egenkontroll för andra aktörer än privata småbarnspedagogiska serviceproducenter (exkl. öppen småbarnspedagogisk verksamhet), rekommenderar Valvira att en skriftlig plan för egenkontroll alltid utarbetas som en del av verksamhetsställets kvalitets- och säkerhetsarbete.

Egenkontroll är en viktig del av introduktionen. Planen för egenkontroll utarbetas och uppdateras tillsammans med personalen.

Planen för egenkontroll styr arbetsgruppen till att arbeta utifrån kvalitet och säkerhet och i enlighet med gemensamt beslutade tillvägagångssätt, men det är också bra för barnens vårdnadshavare att bekanta sig med planen.

1 Serviceproducent och verksamhetsställe samt uppgifter om verksamheten

(Punkt 4.1 i föreskriften)

Verksamhetsställets namn

Serviceproducentens namn

FO-nummer

Öppettider

Den kommun där verksamhetsstället finns, ansvarig kommunal tjänsteman för småbarnspedagogiken och personens kontaktuppgifter

Regionförvaltningsverket inom vars verksamhetsområde verksamhetsstället finns

Registreringsdatum (anmälningsförfarande till den 31 december 2022)

Tillståndsdatum under övergångsperioden (till den 31 december 2026)

Tillståndsdatum den 1 januari 2023 och senare

Verksamhetsställets former av småbarnspedagogik

(dagem/gruppfamiljedagvård/familjedagvård/skiftomsorg) och antal platser för småbarnspedagogik

Gatuadress, Postnummer, Ort

Ansvarig föreståndare/ansvarig person, e-postadress och telefonnummer

Ställföreträdare för ansvarig person, e-postadress och telefonnummer

Välfärdsområde

Eventuella inköpta underleverantörstjänster (t.ex. matförsörjning) samt underleverantör och de förfaranden som används för att säkerställa att kraven för tjänsternas innehåll, kvalitet och säkerhet uppfylls (t.ex. krav på egenkontroll).

2 Verksamhetsidé, värderingar och principer

(Punkt 4.1 i föreskriften)

Verksamhetsidé

Verksamhetsidén anger vilka tjänster verksamhetsstället erbjuder och till vem. Den grundar sig i lagen om småbarnspedagogik och andra lagar som styr verksamheten samt i dokumentet Grunderna för planen för småbarnspedagogik. Om den småbarnspedagogiska verksamheten baserar sig på alternativ pedagogik, en särskild livsåskådning eller har en särskild pedagogisk inriktning (t.ex. motion, främmande språk, konst), ska en beskrivning ges om hur detta återspeglas i verksamhetsidén och verksamhetens värderingar och principer.

Värderingar och principer

Verksamhetsställets värderingar beskriver arbetsgruppens sätt att arbeta i vardagen. Värderingarna är nära relaterade till arbetets yrkesetiska principer och styr besluten även när lagen inte ger exakta svar på frågor om det praktiska arbetet. Värderingarna påverkar målsättningarna och hur man uppnår dessa. Verksamhetsprinciperna beskriver målen för

verksamhetsställets dagliga verksamhet samt barnens och vårdnadshavarnas ställning i verksamheten.

3 Plan för egenkontroll och riskhantering

(Punkt 4.2 i föreskriften)

Planen för egenkontroll utarbetas tillsammans med personalen på verksamhetsstället för småbarnspedagogik. När ett verksamhetsställe ska starta sin verksamhet ska planen för egenkontroll utarbetas i tillämpliga delar, och därefter ska den kompletteras tillsammans med personalen så att den motsvarar verksamheten senast inom tre månader från det att verksamheten startades. Planen för egenkontroll uppdateras alltid när det sker väsentliga förändringar i verksamheten som rör tjänsternas säkerhet eller kvalitet. Även om uppgifterna inte kräver några ändringar ska planen regelbundet revideras tillsammans med personalen, varvid även genomförandet av egenkontrollen i praktiken utvärderas och eventuella brister rättas till. En uppdaterad plan för egenkontroll ska finnas tillgänglig för allmänheten på verksamhetsstället så att de som är intresserade av egenkontroll enkelt och utan särskild begäran kan ta del av planen.

Risker

Egenkontroll handlar om att hantera olika risker. Serviceproducenten ansvarar för att riskhanteringen riktas in på alla delområden inom egenkontrollen. Riskhantering kräver kunskap och medvetenhet om riskerna – okända risker kan inte hanteras. Det centrala är från vem och hur kunskapen om riskerna inhämtas samt vilka åtgärder som vidtas utifrån informationen.

Familjedagvård i familjedagvårdarens hem innebär att arbetet utförs ensam, där arbetsplatsen är det egna hemmet och där genomförandet av egenkontrollen ofta är mer komplicerad än på daghem. Familjedagvårdare ska vid utarbetandet av planen för egenkontroll särskilt uppmärksamma riskerna med ensamarbete och hanteringen av dessa risker.

Riskhanteringssystem och förfaranden

En förutsättning för riskhanteringen är att det råder ett öppet och tryggt diskussionsklimat i arbetsgruppen där både personal, barn och deras vårdnadshavare vågar ta upp missförhållanden som rör kvalitet och säkerhet. Missförhållanden kan inte definieras på ett uttömmande sätt i förväg – ett missförhållande avser verksamhet som är oetisk, lagstridig eller strider mot verksamhetsställets verksamhetsidé. Missförhållandet kan vara relaterat till tjänstens kvalitet, säkerhet, tillvägagångssätt eller verksamhetskultur. Missförhållandet kan finnas på verksamhetsstället men även på en annan nivå i organisationen.

Rapportering är en central del av riskhanteringen. Riskhantering innebär att man beslutar om tillvägagångssätt för att identifiera risker och kritiska arbetsmoment. Riskhantering innebär även ett systematiskt arbete för att undanröja eller minimera missförhållanden och identifierade risker samt dokumentering (riskhanteringsrapport), analys, rapportering och uppföljning av avvikande händelser.

Riskhantering är till sin natur ett konstant pågående arbete. För att kunna erbjuda säkra och kvalitativa tjänster måste all personal på verksamhetsstället vara engagerad, ha förmågan att lära sig av misstag och att leva i förändring. Olika yrkesgruppers sakkunskap kan tillvaratas genom att engagera personalen i planeringen, genomförandet och utvecklandet av egenkontrollen.

Arbetsfördelningen avseende riskhantering

Riskhantering kräver aktiva åtgärder från hela personalen. Det är ledningens uppgift att vägleda och organisera egenkontrollen och se till att personalen har tillräcklig kunskap om säkerhetsfrågor. Ledningen ansvarar för att det finns tillräckligt med resurser för säkerhets- och kvalitetsarbetet. Ledningen har även huvudansvaret för att skapa en miljö där det finns en positiv inställning till observation av missförhållanden. Personalen deltar i bedömningen av kvalitets- och säkerhetsfrågor och risker, utarbetandet av planen för egenkontroll och genomförandet av åtgärder som förbättrar säkerheten.

Personalen, barnen och deras vårdnadshavare är viktiga informationskällor när man kartlägger kvalitet och säkerhet. Hanteringen av missförhållanden inkluderar diskussion om dem med personalen, barnen och deras vårdnadshavare. Man ska samla in återkoppling från personalen, barnen och deras vårdnadshavare, och de ska även ges möjlighet att anmäla missförhållanden eller risk för missförhållanden. Hanteringen av missförhållanden och tillbudssituationer omfattar dokumentering, utvärdering, uppföljning och rapportering. Serviceproducenten ansvarar för att nyttja informationen som erhållits vid riskhanteringen i utvecklingsarbete i stort, men hela personalen ansvarar för att göra informationen tillgänglig för ledningen.

Personalens anmälningsskyldighet

Lagen om småbarnspedagogik (57 a § och 57 b §) innehåller bestämmelser om skyldigheten för anställda att göra en anmälan, om en anställd upptäcker ett missförhållande eller en risk för missförhållande vid genomförandet av småbarnspedagogiken. Anordnaren och producenten av småbarnspedagogik ska informera sin personal om anmälningsskyldigheten och de omständigheter som är förknippade med tillämpningen av den. Anvisningar för tillämpning av anmälningsskyldigheten ska utarbetas för verksamhetsstället och inkluderas i planen för egenkontroll. Anvisningar om förfaringssätten vid tillämpningen av anmälningsskyldigheten ska utarbetas skriftligen och hållas offentligt framlagda.

Anmälan ska göras skriftligen. Den som tar emot anmälan ska anmäla ärendet till den ledande tjänsteinnehavaren inom småbarnspedagogiken. Vid verksamhetsställets egenkontroll har det fastställts hur man i riskhanteringsprocessen ska vidta korrigerande åtgärder i samband med missförhållanden. Om missförhållandet är sådant att det kan avhjälpas vid förfarandet för enhetens egenkontroll, ska man omedelbart börja arbeta med det. Om missförhållandet eller risken för ett uppenbart missförhållande inte kan undanröjas självständigt på verksamhetsstället för småbarnspedagogik, ska den ledande tjänsteinnehavaren inom småbarnspedagogiken ge behövlig handledning och rådgivning i ärendet för att undanröja missförhållandet eller risken för ett uppenbart missförhållande.

Lagen understryker att den som gjort anmälan får inte bli föremål för negativa motåtgärder till följd av anmälan.

Verksamhetsställets förfaringssätt vid tillämpningen av personalens anmälningsskyldighet ska antecknas i planen för egenkontroll, till exempel var de skriftliga anvisningarna är framlagda och om anmälan görs i elektroniskt format eller i pappersform.

Korrigerande åtgärder

Korrigerande åtgärder ska fastställas för kvalitetsavvikelser, missförhållanden, risker och tillbudssituationer för att förhindra att situationen upprepas. Åtgärder kan bland annat omfatta att man utreder orsakerna till situationen och skapar säkrare rutiner.

Uppföljningsdokumentation för korrigerande åtgärder ska upprättas.

All säkerhetsinformation (t.ex. material från myndighetstillsyn, såsom anmärkningar, klagomåls- och andra tillsynsbeslut, återkoppling och information från socialombudsmannen) ska sammanställas och med jämna mellanrum gås igenom i samlad form tillsammans med personalen i syfte att utveckla egenkontrollen.

4 Barnens och vårdnadshavarnas delaktighet och rättsskydd

(Punkt 4.3 i föreskriften)

Barnens och vårdnadshavarnas delaktighet

Inom småbarnspedagogiken ska barn och deras vårdnadshavare ges möjlighet att delta och påverka planeringen och utvärderingen av verksamheten på verksamhetsstället. Den som anordnar och erbjuder småbarnspedagogik kan själv besluta hur detta ska genomföras. Barnets åsikt ska klargöras vid planeringen, genomförandet och utvärderingen av småbarnspedagogiken. Barnet har rätt att delta i och påverka de frågor som rör barnet med de medel som barnet har. Vårdnadshavare ska ha möjlighet att delta i planeringen, genomförandet och utvärderingen av småbarnspedagogiken som erbjuds

deras barn. De tillvägagångssätt som används för att främja delaktighet ska beskrivas i den lokala planen för småbarnspedagogik. Planen för egenkontroll beskriver hur den praxis som ökar barnens och vårdnadshavarnas delaktighet har beskrivits i den lokala planen för småbarnspedagogik.

Rättsskydd

Barn och deras vårdnadshavare har rätt till småbarnspedagogik av god kvalitet och ett korrekt bemötande utan diskriminering. En vårdnadshavare som är missnöjd med kvaliteten på småbarnspedagogiken eller bemötandet i samband med den har möjlighet att framställa en anmärkning i enlighet med 54 § i lagen om småbarnspedagogik till den verksamhetsansvarige föreståndaren, den ansvariga personen på verksamhetsstället eller den ledande tjänstemannen för småbarnspedagogiken. Anmärkningen ska registreras och behandlas på behörigt sätt och ett skriftligt, motiverat svar ska ges inom skälig tid efter det att anmärkningen framställts.

Vem som helst kan framföra klagomål om en myndighets lagstridiga verksamhet eller underlåtenhet att fullgöra sina skyldigheter till tillsynsmyndigheten (Regionförvaltningsverket/Valvira). Om det i ett klagomålsärende som inkommit till tillsynsmyndigheten inte har gjorts någon anmärkning mot verksamhetsstället i fråga och tillsynsmyndigheten anser att klagomålet lämpligast hanteras som en anmärkning, kan tillsynsmyndigheten överföra ärendet till verksamhetsstället för att hanteras som en anmärkning. Den klagande underrättas alltid om en sådan överföringen. Verksamhetsstället ska sända en kopia av anmärkningssvaret till den tillsynsmyndighet som gjort överföringen. Vid behov kan tillsynsmyndigheten begära en tilläggsutredning från verksamhetsstället eller vidta andra nödvändiga åtgärder.

Kommunen ska tillhandahålla föräldrar eller andra vårdnadshavare till barn som har rätt till småbarnspedagogik rådgivning och vägledning om de tjänster inom småbarnspedagogiken som står till deras förfogande. Vägledningen ska klargöra de olika verksamhetsformerna inom småbarnspedagogiken samt de alternativ som erbjuds och andra omständigheter som inverkar på anordnandet av småbarnspedagogik för barnet.

Välfärdsområdet socialombudsman ger vårdnadshavare råd om tillämpningen av lagen om småbarnspedagogik, bistår dem vid anmärkningar, informerar om rättigheter samt arbetar generellt för att främja och tillvarata barns och vårdnadshavares rättigheter.

Rättsförhållandet mellan näringsidkare och konsument regleras i konsumentskyddslagen. Meningsskiljaktigheter avseende avtal mellan kund och serviceproducent som hänskjuts till konsumenttvistenämnden regleras i lagen om konsumenttvistenämnden (se www.kuluttajariita.fi/sv).

5 Småbarnspedagogiska verksamhetens egenkontroll

5.1 Utarbetandet av en lokal plan för småbarnspedagogik

(Punkt 4.3 i föreskriften)

Den som anordnar småbarnspedagogisk verksamhet och privata serviceproducenter har en skyldighet att utarbeta en lokal plan för småbarnspedagogik. I den lokala planen för småbarnspedagogik definieras, styrs och stöds anordnandet av småbarnspedagogisk verksamhet på verksamhetsstället. I planen beaktas lokala särdrag, eventuella pedagogiska inriktningar, barnens behov samt resultaten för utvärdering och utveckling av småbarnspedagogiken.

5.2 Utvärdering av småbarnspedagogiken

Syftet med utvärderingen av den småbarnspedagogiska verksamheten är att säkerställa att målen i lagen om småbarnspedagogik uppnås, att stödja utvecklingen av småbarnspedagogiken samt att främja förutsättningarna för barnets utveckling, inlärning och välbefinnande. Den som anordnar småbarnspedagogisk verksamhet ska på eget initiativ systematiskt och regelbundet utvärdera sin verksamhet samt delta i extern utvärdering av verksamheten. Serviceproducenten bestämmer metoderna för utvärdering. Transparens är avgörande för utvärderingens tillförlitlighet, och därför offentliggörs de viktigaste resultaten på regional nivå och/eller på verksamhetsstället. Informationen om utvärderingen ska finnas i den lokala planen för småbarnspedagogik (se avsnitt 4).

5.3 Utarbetandet av en plan för småbarnspedagogik och pedagogisk dokumentering

Det ska utarbetas en individuell plan för småbarnspedagogik för alla barn på daghem eller i familjedagvård med syfte att genomföra barnets fostran, undervisning och vård i enlighet med 23 § i lagen om småbarnspedagogik. Planen för småbarnspedagogik utarbetas i samarbete med personal som ansvarar för planerna, barnets vårdnadshavare och barnet. På daghem ligger ansvaret för utarbetandet av planen för småbarnspedagogik hos en person som är behörig lärare inom småbarnspedagogik. Inom familjedagvården kan sakkunskapen hos en lärare inom småbarnspedagogik tillvaratas vid utarbetandet av en plan för småbarnspedagogik för barn i familjedagvård. I planen för småbarnspedagogik konkretiseras de pedagogiska tillvägagångssätten och åtgärderna som används för att uppnå de mål som ställts för den småbarnspedagogiska verksamheten. Planen för småbarnspedagogik ska även innehålla barnets behov av utvecklings- och inlärningsstöd, stödåtgärder och deras genomförande samt vid behov barnets läkemedelsbehandlingsplan och användningen av medicintekniska produkter och utrustning. Genomförandet av barnets plan för småbarnspedagogik samt barnets stödbehov, stödets tillräcklighet och ändamålsenlighet ska utvärderas, och planen ska genomgå minst en gång om året. En speciallärare inom småbarnspedagogik deltar vid behov i utvärderingen av barnets stödbehov, stödåtgärder eller deras genomförande. Dokumentet är sekretessbelagt. Pedagogisk dokumentering är en central arbetsmetod för planering, genomförande, utvärdering och utveckling av den småbarnspedagogiska verksamheten.

Tillvägagångssätten för utarbetandet av planen för småbarnspedagogik och den pedagogiska dokumentationen ska anges i den lokala planen för småbarnspedagogik (se avsnitt 4).

5.4 En utvecklande och trygg småbarnspedagogisk lärmiljö som främjar lärande (Punkt 4.4 i föreskriften)

Med lärmiljö avses den fysiska, psykiska och sociala miljön som en helhet. Enligt 10 § i lagen om småbarnspedagogik ska en lärmiljö inom småbarnspedagogiken vara utvecklande, trygg, tillgänglig och främja inläring. En viktig del av den psykiska lärmiljön är samspelet mellan personalen och barnet. Barnet ska skyddas mot våld, mobbning och andra störningar i sin lärmiljö. Man ska medvetet och systematiskt identifiera, ingripa i och förebygga mobbning som en del av den övriga verksamhetskulturens utveckling. Principerna för förebyggande av mobbning avser även interaktionen mellan barn och personal samt mellan vårdnadshavare och personal.

Man ska på verksamhetsstället föra en diskussion kring principerna om jämlikhet och jämställdhet. Varje individ har rätt att mötas och behandlas lika oberoende av personliga faktorer som språk, etnicitet, åskådning, utseende eller funktionsnedsättning. Småbarnspedagogiken är genusmedveten. Personalen ska uppmuntra barnen att göra val utan stereotypa förväntningar relaterade till kön eller andra omständigheter. Skyldigheten att utarbeta en jämlikhets- och jämställdhetsplan för verksamhetsstället gäller daghemsverksamhet. För familjedagvårdens och den kommunala öppna småbarnspedagogiska verksamhetens del utarbetar kommunen i samarbete med aktörer på kommunens område gemensamma jämlikhets- och jämställdhetsplaner åt aktörerna.

5.5 Stöd till barnets utveckling och inläring samt sektorsövergripande samarbete (Punkt 4.5 i föreskriften)

Ett barn som deltar i småbarnspedagogiken har rätt att som en del av den grundläggande verksamheten inom småbarnspedagogiken få sådant allmänt stöd som barnets individuella utveckling, lärande och välbefinnande förutsätter. Barnet har rätt att få stödet utan dröjsmål när behovet av stöd framkommit. Det allmänna stödet består av enskilda stödformer. Om det allmänna stödet inte är tillräckligt eller barnet behöver starkare stöd, ska stödet ges i form av intensifierat stöd enligt barnets individuella behov. Intensifierat

stöd består av flera stödformer som tillämpas regelbundet och samtidigt. Om det allmänna stödet eller det intensifierade stödet inte är tillräckligt eller barnet behöver stöd till följd av funktionsnedsättning, sjukdom, försenad utveckling eller något annat sådant behov av stöd för lärande eller utveckling som avsevärt sänker barnets funktionsförmåga, ska barnet ges stöd i form av individuellt planerat särskilt stöd. Särskilt stöd består av flera stödformer som tillämpas kontinuerligt och på heltid.

Det stöd som ges till ett barn kan omfatta pedagogiska, strukturella och vårdinriktade åtgärder som barnet behöver. Barnets behov av stöd, stödåtgärderna och genomförandet av dem samt utvärderingen av stödets inverkan ska antecknas i barnets individuella plan för småbarnspedagogik. Om barnet deltar i småbarnspedagogik hos fler än en anordnare eller producent av småbarnspedagogik och barnet har behov av stöd, ska stödet planeras, genomföras och utvärderas i samarbete mellan anordnarna och producenterna av småbarnspedagogiken.

När ett barns behov av stöd förutsätter det har barnet rätt till rådgivning och undervisning som ges av en speciallärare inom småbarnspedagogik och till sådana tolkningstjänster, assistenttjänster och hjälpmedel som behövs för att delta i småbarnspedagogiken.

Barnets behov av stöd, stödets tillräcklighet och genomförandet av stödet ska bedömas enligt behov, dock minst en gång om året eller när stödbehovet förändras.

En speciallärare inom småbarnspedagogik deltar i den utsträckning det behövs i bedömningen av barnets behov av stöd, stödåtgärderna och genomförandet av åtgärderna.

Övriga myndigheter, sakkunniga och andra behövliga parter som stöder barnets utveckling och lärande kan delta i bedömningen av barnets behov av stöd. Om bedömningen av stödbehovet kräver sådan expertis som finns hos social- och hälsovårdsmyndigheter, ska dessa på begäran av anordnaren av småbarnspedagogiken delta i bedömningen.

Samarbete med barnet, vårdnadshavare, lärare inom småbarnspedagogik, speciallärare samt övrig personal inom den småbarnspedagogiska verksamheten är viktigt när man

identifierar barnets stödbehov samt vid planeringen, genomförandet och utvärderingen av stödet. 15

I fråga om stöd till ett barn ska ett förvaltningsbeslut fattas utan dröjsmål. I beslutet ska stödformerna, den plats där småbarnspedagogiken ordnas och stödtjänsterna anges.

Beslutet fattas av den kommun som ansvarar för anordnandet av småbarnspedagogiken. Om det är fråga om småbarnspedagogik som ordnas av en privat serviceproducent, fattas beslutet på framställning av serviceproducenten av den kommun där det småbarnspedagogiska verksamhetsstället finns.

Planen för egenkontroll ska innehålla en beskrivning av ordnande av stöd för barn.

Sektorsövergripande samarbete och utveckling

Inom småbarnspedagogiken samarbetar man med olika aktörer när det krävs för barnets bästa. Det sektorsövergripande samarbetet genomförs i första hand med vårdnadshavarens samtycke. Metoderna och principerna för samarbete bestäms tillsammans med barn-, fostrings- och familjerådgivningen, barnskyddet samt andra tjänster inom socialförvaltningen i de situationer där man rådgör om barnets angelägenheter eller där det förutsätts att myndigheterna ska ingripa. Viktiga samarbetsparter är även förskolan och grundskolan.

Om personal inom småbarnspedagogiken i sitt uppdrag får kännedom om ett barn vars behov av vård eller omsorg, vars utvecklingshämmande omständigheter eller vars beteende kräver en utredning av behovet av barnskydd, är de, utan hinder av sekretessbestämmelserna, skyldiga att underrätta det organ som ansvarar för socialvården inom välfärdsområdet. Dessutom ska personalen göra en anmälan till polisen i särskilda situationer som nämns i 25 § i barnskyddslagen.

5.6 Kost och måltider

(Punkt 4.6 i föreskriften)

Kost och måltider samt relaterad praxis är en viktig del av småbarnspedagogikens pedagogiska verksamhet. I verksamheten beaktas de gällande rekommendationerna från Statens näringsdelegation om näringsintag och kost för befolkningen och för olika åldersgrupper.

Vid anordnandet av måltider ska hänsyn tas till specialkost (t.ex. diabetes, autoimmuna sjukdomar, överkänslighet, allergier och intolerans för olika livsmedel) så att alla parter kan känna sig trygga. Man kan inte neka eller ta ut tilläggsavgifter för särskild kosthållning som grundar sig på religion eller etisk övertygelse.

Planen för egenkontroll får inte innehålla sådana uppgifter om barnets specialkost som gör det möjligt att identifiera barnet (sekretessbelagda uppgifter), utan dessa ska antecknas i barnets plan för småbarnspedagogik.

Beroende på matberedningens art och omfattning ska verksamhetsstället ha en plan för egenkontroll som rör livsmedelsområdet. Kommunens/samarbetsområdets myndighet för livsmedelstillsyn och till viss del Livsmedelsverket ansvarar för styrningen och tillsynen inom området (se även www.ruokavirasto.fi/sv).

6 Lokaler och rutiner för ökad säkerhet

6.1 Samarbete med säkerhetsansvariga myndigheter och aktörer

(Punkt 4.7 i föreskriften)

Säkerhetsaspekten av egenkontrollen inom småbarnspedagogiken omfattas även av de skyldigheter som följer av annan lagstiftning och förutsätter samarbete med andra

myndigheter och aktörer. Olika myndigheter ansvarar för brand- och räddningssäkerheten och för hälsa och säkerhet i lokaler baserat på lagstiftningen inom respektive område. Brand- och räddningsmyndigheterna ålägger räddningsmyndigheterna egna skyldigheter genom krav på bland annat en plan för utrymningssäkerhet och anmälningsskyldighet för brand- och andra olycksfallsrisker.

Ansvar för bedömningen av lokalernas lämplighet för småbarnspedagogisk verksamhet (ändamål och dimensioneringsuppgift) ligger hos byggnadstillsynen i den kommun där verksamheten är placerad.

I arbetet med att förebygga olyckor är det viktigt att beakta säkerheten i omgivningen (inomhus- och utomhusutrymmen samt utrustning), personalens arbete och kapacitet samt säkerhetsutbildning för barn. Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) kan övervaka säkerheten på verksamhetsställenas gårdar vid användning utanför öppettiderna. I detta avseende är efterlevnaden av konsument säkerhetslagen, som kontrolleras av Tukes, en kompletterande sekundärlagstiftning. Tukes utövar tillsyn över efterlevnaden av konsument säkerhetslagen (se även www.tukes.fi).

Det är också bra för personalen att öva på säkerhetsrelaterade rutiner/anvisningar.

6.2 Säkerställande av säkerheten

Överlämning av barn

Personalen ska ha en diskussion med vårdnadshavare om hämtningstillfällena: om vem som får hämta barnet, ersättare vid hämtning, eventuellt avvikande hämtningstider samt särskilda situationer. Det är personalens ansvar att säkerställa att den som hämtar har rätt att hämta barnet, och barnet överlämnas endast till de personer som man har avtalat om med vårdnadshavarna. I det avseendet finns det anledning att notera kontaktuppgifterna till ersättare vid hämtning i planen för småbarnspedagogik eller på någon annan överenskommen plats, t.ex. i ett serviceavtal. Personalen kan även komma att ta kontakt med en ersättare i oväntade situationer, till exempel om vårdnadshavaren har råkat ut för en olycka eller på annat sätt är oförmögen att ta hand om barnet.

I särskilda situationer kan man även komma överens med vårdnadshavare om att någon annan än en person som antecknats i planen för småbarnspedagogik ska hämta barnet. Inför sådana situationer ska man komma överens om vem på verksamhetsstället som fattar beslut om en lämplig ersättare vid hämtning, och det är även bra att få en skriftlig bekräftelse från vårdnadshavaren i dessa fall.

Personalen är skyldig att vid hämtningstillfället försäkra sig om att den hämtande personen är kapabel att ta ansvar för barnets omsorg och säkerhet. Ett barn får inte överlämnas till en berusad person. Ett barn får heller inte överlämnas till en person som uppträder oberäkneligt eller våldsamt. Om barnet inte kan överlämnas till den hämtande personen, ska personalen kontakta de personer som har rätt att hämta barnet eller som har noterats som ersättare vid hämtning av barnet. Om det inte går att få kontakt med dessa personer ska barnskyddet kontaktas. Rutinerna för hämtning av barnet beskrivs i säkerhetsplanen

Om barnet försvinner

Alla verksamhetsställen ska utarbeta en vägledning för sökning i närområdet inför en eventuell situation där ett barn försvinner. Verksamhetsställets vägledning för sökning i närområdet är en del av säkerhetsplanen.

Utflykter

Säkerhetsfrågor måste förutses innan utflykter inom småbarnspedagogisk verksamhet genomförs. I enlighet med statsrådets förordning om småbarnspedagogik (753/2018, ändrad genom förordning 1586/2019) ska antalet personer som deltar i utflykterna alltid vara det i lagen föreskrivna antalet personer med fostrings-, undervisnings- och vårduppgifter inom småbarnspedagogiken i relation till antalet barn. Det är viktigt att åtminstone en av de vuxna deltagarna på utflykten har första hjälpen-kompetens och att en telefon alltid tas med. Den småbarnspedagogiska personalen ansvarar för utflykten, inkluderat resor till och från resmålet. Vårdnadshavare som deltar i utflykten fungerar endast som medhjälpare och ska följa personalens anvisningar. Barn kan på grund av bristande erfarenhet inte förutse risksituationer i främmande miljöer. Under utflykter är det

bra om barnen bär reflexvästar eftersom det hjälper personalen att hålla uppsikt och utomstående att känna igen gruppen som en helhet. Det är bra att anteckna det småbarnspedagogiska verksamhetsställets namn och telefonnummer samt vid behov barnets förnamn på reflexvästarna. Inför utflykterna ska man utarbeta en utflyktsplan där man försöker förutse eventuella störningar och tillvägagångssätten för att hantera dessa. Förutom nödvändig utrustning ska även första hjälpen-utrustning och eventuella läkemedel som barn kan komma att behöva medtas på utflykten. Mallen för utflyktsplanen är en del av säkerhetsplanen.

Olycksfall och olyckor samt plötslig sjukdom

Vid olyckor eller sjukdom ska personalen omedelbart ta kontakt med barnets vårdnadshavare och komma överens om fortsatta åtgärder. Vid behov kontaktar personalen även sjukhuset/larmcentralen. Beroende på olyckans allvarlighetsgrad och vad som överenskommit med vårdnadshavare, ledsagar antingen personalen barnet till sjukhus eller så hämtar vårdnadshavaren barnet och tar barnet till sjukhus. Om personalen på verksamhetsstället ledsagar barnet till sjukhus ska han/hon ha med sig nödvändiga uppgifter för barnets vård (personuppgifter, uppgifter om sjukdomar, allergier, överkänslighet samt kontaktuppgifter till vårdnadshavare). Resan till sjukhuset görs antingen med taxi eller ambulans. Den som eventuellt ringer ett nödsamtal måste ha exakt platsinformation (gatuadress och kommun), och det är bra att i förväg gå igenom exakt adress- eller koordinatinformation. Säkerhetsplanen ska innehålla en beskrivning av hur olycksfall, olyckor och plötsliga sjukdomsfall kan förutses.

Verksamhetsrutiner i problemsituationer

På grund av den småbarnspedagogiska verksamhetens natur utgör även en liten problemsituation, som t.ex. plötsliga sjukdomsfall hos personalen, strömavbrott, avbrott i vattenförsörjningen eller en hotfull person i verksamhetsställets lokaler, en säkerhetsrisk och kräver på förhand genomtänkta och vid behov inövade tillvägagångssätt. Tillvägagångssätten vid problemsituationer ska beskrivas i säkerhetsplanen.

6.3 Plan för läkemedelsbehandling samt hälso- och sjukvårdsprodukter och utrustning

(Punkt 4.8 i föreskriften)

Läkemedelsbehandling

Om det i den småbarnspedagogiska verksamheten finns ett barn som har en långvarig sjukdom som kräver läkemedelsbehandling, genomförs barnets läkemedelsbehandling i enlighet med den vårdplan som utarbetats av läkaren som ansvarar för barnets hälso- och sjukvård. Sådana långvariga sjukdomar kan bland annat vara astma, diabetes, allergier eller epilepsi. De uppgifter om läkemedelsbehandlingen som är nödvändiga för anordnandet av småbarnspedagogik för barnet antecknas i en bilaga till barnets plan för småbarnspedagogik. Läkemedelsbehandling som genomförs inom den småbarnspedagogiska verksamheten ska grunda sig i verksamhetsställets plan för läkemedelsbehandling. I planen för läkemedelsbehandling ska det bland annat finnas en beskrivning av den läkemedelsbehandling som genomförs på verksamhetsstället, dess omfattning, personalens kompetens och hur man säkerställer den, rutiner för läkemedelsbehandlingen samt risker och tillvägagångssätt vid inträffade misstag och fel.

Den småbarnspedagogiska personalens kompetens inom läkemedelsbehandling ska upprätthållas, utvärderas och utvecklas. I första hand ligger ansvaret för läkemedelsbehandlingen hos yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som utbildats inom läkemedelsbehandling. Under vissa omständigheter kan även andra personer inom småbarnspedagogiken ge barnet läkemedelsbehandling på det naturliga sättet (t.ex. peroralt) eller subkutant (t.ex. insulininjektioner). Arbetsgivaren ska då försäkra sig om att arbetstagaren har tillräcklig utbildning i läkemedelsbehandling och kompetens för de uppgifter som han/hon har tilldelats. Genomförandet av läkemedelsbehandling grundar sig i arbetstagarens samtycke, kunskap, fortbildning och barnets plan för läkemedelsbehandling.

Produkter och utrustning för hälso- och sjukvård

Ansvar för styrning och tillsyn över produkter och utrustning för hälso- och sjukvård ligger hos Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea (se även www.fimea.fi).

Användning, underhåll av och användarhandledning för hälso- och sjukvårdsprodukter på det småbarnspedagogiska verksamhetsstället kan medföra betydande säkerhetsrisker som man bör förbereda sig för genom egenkontroll. Olika typer av medel som klassificeras som hälso- och sjukvårdsprodukter och utrustning kan komma att användas på det småbarnspedagogiska verksamhetsstället (i sin enklaste form kan det handla om t.ex. plåster). Med en hälso- och sjukvårdsprodukt avses instrument, apparater, anordningar, programvara, material och andra produkter eller annan utrustning som används separat eller i kombination och som tillverkaren avsett för diagnosticering, förebyggande, övervakning, behandling eller lindring av sjukdom eller skada, eller för undersökning eller ersättning av anatomin eller en fysiologisk process. Produkter som används för behandling är bl.a. rullstolar, blodsocker- och febermätare, hörapparater och sårförband.

Skyldigheterna som avser yrkesmässiga användare inom hälso- och sjukvård regleras i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010, 24–26 §).

Verksamhetsstället ska utse en ansvarig person som ansvarar för att lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård och de författningar som utfärdats med stöd av den följs på verksamhetsstället.

Ett barns personliga hjälpmedel och hälso- och sjukvårdsprodukter och utrustning ska beskrivas i en bilaga till barnets plan för småbarnspedagogik.

7 Personal

(Punkt 4.9 i föreskriften)

7.1 Verksamhetsställets ansvariga föreståndare

På verksamhetsstället ska det finnas en verksamhetsansvarig föreståndare som ansvarar för den småbarnspedagogiska verksamheten. Den ansvariga föreståndaren ska ha behörighet som daghemsföreståndare.

7.2 Personalens behörighet

Inom småbarnspedagogisk verksamhet iakttas bestämmelser om behörighetskrav för personal och personaldimensionering. Personalens yrkesskicklighet är en av de viktigaste kvalitetsfaktorerna inom småbarnspedagogiken. Att det finns tillräckligt med personal är i sin tur direkt relaterad till säkerheten och personalens möjlighet att möta varje barn individuellt.

Personalens behörighet, dimensionering och sammansättning regleras i kapitel 6 och 7 i lagen om småbarnspedagogik. Inom småbarnspedagogiken ska det finnas tillräckligt med personal som uppfyller de olika behörighetsvillkoren som anges i lag för att kunna uppnå småbarnspedagogikens målsättningar och tillgodose barnets stödbehov för utveckling och inläring. Inom småbarnspedagogisk verksamhet ska det finnas tillgång till småbarnspedagogiska speciallärartjänster i den utsträckning som motsvarar behovet. Inom småbarnspedagogisk verksamhet kan det även finnas annan personal som inte ingår i dimensioneringen av personal med fostrings-, undervisnings- och vårduppgifter.

Behörighetskraven för personal och hur de uppfylls samt bestämmelserna om personalrekrytering ska genomgå och utvärderas årligen.

Man kan avvika från behörighetskraven som anges i lagen om småbarnspedagogik i de fall där man på verksamhetsstället inte lyckas rekrytera en person med erforderlig behörighet. Den utvalda personen ska dock ha sådan utbildning som ger tillräckliga förutsättningar för att genomföra uppgiften samt sådana färdigheter som uppgiften kräver. En sådan person kan anställas under högst ett år. Därefter ska tjänsten utlysas på nytt. På

så sätt är det möjligt att visa att det inte finns någon tillgänglig personal som uppfyller behörighetskraven.

Valvira hanterar Terhikki- och Suosikki-registren över yrkesrättigheter för yrkesutbildade personer inom social-, hälso- och sjukvården. Registreringsskyldigheten gäller endast yrkesutbildade personer inom social-, hälso- och sjukvården. Registeruppgifterna kan vid behov även användas av småbarnspedagogisk verksamhet vid rekrytering av personer med yrkesexamen inom social-, hälso- och sjukvården.

7.3 Personaldimensionering och tillräckligt med personal samt principerna för sammansättning av barngrupper

Personaldimensionering regleras i statsrådets förordning 1586/2019 om ändring av 1 § i statsrådets förordning om småbarnspedagogik 753/2018. Personaldimensioneringen ska uppfyllas under hela verksamhetsdagen. På ett daghem ska det i fostrings-, undervisnings- och vårduppgifter finnas minst en person med yrkesmässig behörighet enligt lagen om småbarnspedagogik (540/2018),

- per högst fyra barn under tre år (1 yrkesutbildad person/4 barn)
- per högst sju barn som fyllt tre år och som deltar mer än fem timmar per dag (1 yrkesutbildad person/7 barn)
- per högst 13 barn som fyllt tre år (1 yrkesutbildad person/13 barn), om barnen deltar i småbarnspedagogik högst fem timmar per dag.

Avvikelse från ovan angivna siffror får i regel endast göras av skäl som hänför sig till barnets tider för småbarnspedagogik, inte av personalskäl (t.ex. personal på semester, utbildning eller vid sjukfrånvaro). Avvikelse från ovan angivna siffror får göras tillfälligt, om barnens genomsnittliga dagar i småbarnspedagogisk verksamhet ideligen är betydligt färre än verksamhetsdagarna eller, om barnets rätt till småbarnspedagogik oväntat utvidgas. Det får dock inte finnas fler barn på daghemmet samtidigt än vad siffrorna anger förutom under kortare stunder.

Sammanst tningen av grupperna inom den småbarnspedagogiska verksamheten och planeringen och användningen av lokalerna ska genomföras på så sätt att målen för den småbarnspedagogiska verksamheten kan uppnås. Grupper ska vara pedagogiskt ändamålsenliga och vid sammanstötningen ska reglerna för personaldimensioneringen och personalstrukturen samt gruppernas maximala storlek beaktas. Om det på verksamhetsstället finns ett eller flera barn med funktionsnedsättning eller barn som i övrigt behöver särskilt stöd, ska det beaktas i antalet barn eller personal, såvida det inte finns en assistent till ett sådant barn på verksamhetsstället (assistenter inkluderas inte i den ovannämnda personaldimensioneringen).

7.4 Introduktion och fortbildning

Personal, studerande och andra som verkar på verksamhetsstället (inkl. frivilliga aktörer) ska erhålla en introduktion till arbetet med barngrupper, behandlingen av klientuppgifter och egenkontrollen.

Anordnaren och serviceproducenten av småbarnspedagogik ska se till att personalen inom småbarnspedagogiken deltar i tillräckligt stor utsträckning i fortbildning som uppr ttth ller och utvecklar yrkesskickligheten. Genomförandet av fortbildningen ska följas upp och utvärderas.

7.5 Stöduppgifter (annat arbete än direkt arbete med barngrupp)

Om de personer som inkluderas i personaldimensioneringen f r fostrings-, undervisnings- och vårdpersonal även har andra uppgifter (s.k. stöduppgifter såsom städning, tvätt, matberedning, matuppv rmning dukning, diskning), ska detta beaktas vid fördelningen av arbetstiden samt vid beräkningen av barngruppens personaldimensionering.

8 Behandling av klientinformation

(Punkt 4.10 i föreskriften)

Dataskydd inom småbarnspedagogiken innebär bl.a. att behandlingen av barnens personuppgifter ska vara sakligt motiverad ur verksamhetsperspektiv. Behandling av

personuppgifter kan bland annat innebära att hantera ansökningar, bevilja platser, påföra klientavgifter, hantera förteckningar över barn, möjliggöra verksamhet på verksamhetsstället samt föra statistik. Personuppgiftsbehandlingen grundar sig i följande:

- EU:s allmänna dataskyddsförordning (EU) 2016/679
- dataskyddslag (1050/2018)
- bestämmelser om behandling av personuppgifter i lagen om småbarnspedagogik
- lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, offentlighetslagen).

Syftet med dessa rättsakter är i första hand att öka familjernas integritetsskydd. Alla anställda har ett ansvar för att skydda barns och vårdnadshavares integritet.

Organisationen ska utse ett dataskyddsbud och i annat fall en registeransvarig när det krävs enligt lag. I slutändan ansvarar organisationens ledning för behandlingen av personuppgifter i enlighet med gällande lagstiftning.

Personuppgifter är sekretessbelagda. Även planen för småbarnspedagogik samt uppgifter om barnets stödbehov, hälsa, personliga egenskaper och omständigheter är sekretessbelagda. Uppgifterna i klientinformationssystemet är endast tillgängliga för personalen med en begränsad åtkomst anpassad efter arbetsuppgift. Manuellt insamlade uppgifter behandlas och förvaras på verksamhetsstället på ett sådant sätt att tillträde för obehöriga förhindras.

Personuppgifter behandlas och lagras i enlighet med lagstadgade skyldigheter. De registrerade ska även ges en tydlig möjlighet att godkänna eller neka insamling av uppgifter. Den registeransvarige måste vid behov kunna identifiera alla personuppgifter som samlats in om en enskild person i sin datasamling, och på begäran även kunna ta bort informationen.

Lagringstiden för personuppgifter kan variera. Lagringstiderna för handlingar inom småbarnspedagogiken regleras av Riksarkivets beslut 2.1.2019 (KA/13089/07.01.01.03.01/2018) eller riksarkivets beslut om förstöring av kommunala handlingar (1.9.1989), beroende på handlingens form och tidpunkt för upprättande.

Arkivering ska även ombesörjas i samband med att verksamheten avslutas i samarbete med den kommunen som anordnar småbarnspedagogiken. Det finns bland annat ytterligare anvisningar om det hos Kommunförbundet.

9 Egenkontroll enligt hälsoskyddslagen

Har följande planer utarbetats för verksamhetsstället eller ingår dessa punkter i en annan plan? Om de ingår i en annan plan, beskriv vilken och ange tidpunkten för utarbetandet och den senaste uppdateringen (datum).

- städplan
- säkerhets- och beredskapsplan

Enligt hälsoskyddslagen (763/1994, 2 §) ska den som utövar verksamhet identifiera de risker i verksamheten som orsakar sanitär olägenhet och följa upp de faktorer som påverkar dem (egenkontroll). Hälsoskyddslagen innehåller även en allmän princip om att den som utövar verksamhet ska planera och genomföra verksamheten så att sanitära olägenheter kan förebyggas. I verksamheten ska individernas eller gruppernas särskilda känslighet och de särskilda krav som följer av dessa beaktas i mån av möjlighet. De risker som påverkar verksamheten ska identifieras, en bedömning av hur allvarliga riskerna är ska göras och nödvändiga metoder för att hantera risker ska planeras i förväg och vid behov börja tillämpas. De verksamhetsrisker som omfattas av tillämpningsområdet för denna anvisning är framför allt förknippade med sanitära förhållanden i utrymmena för klienter. Bestämmelser om sådana sanitära förhållanden finns i social- och hälsovårdsministeriets förordning om sanitära förhållanden i bostäder och andra vistelseutrymmen samt om kompetenskrav för utomstående sakkunniga (545/2015, förordningen om boendehälsa).

I tabell 1 beskrivs faktorer som påverkar sanitära förhållanden i vistelseutrymmen. Riskerna för sådana förhållanden ska identifieras och metoderna för att hantera riskerna planeras i den punkt som är avsedd för detta ändamål. När metoder för att hantera riskerna övervägs, är det bra att fundera på hur enheten inom småbarnspedagogik kan arbeta så att det inte uppstår problem med nämnda faktorer och å andra sidan på hur enheten ska göra om det uppstår problem.

Tabell 1. Exempel på faktorer som påverkar sanitära förhållanden och på metoder för att hantera faktorerna.

Delområde	Exempel på faktorer	Exempel på hanteringsmetoder
Hälsa i utomhusområden	Osnygghet	Kontrollera att det inte finns hundavföring och fimpar i utomhusområdet
Inomhusluftens kvalitet	Ventilationens funktion	

	Tecken på fukt- och mikroskador, mögellukt eller andra onormala lukter	Gör en anmälan om olägenheter till den ansvariga för underhåll och förvaltning av fastigheten och egen verksamhet
	Föroreningar som sprider sig via utomhusluften till inomhusluften (t.ex. tobaksrök och partiklar från trafiken) och föroreningar i inomhusluften (t.ex. mineralullfibrer)	
Värmeförhållanden	Kyla och drag inomhus	Gör en anmälan om olägenheter till den ansvariga för underhåll och förvaltning av fastigheten och egen verksamhet (se exempel 1)
	Värme inomhus, torr inomhusluft	
Strålning	Radon	Kontrollera om fastigheten omfattas av mätningsskyldighet och om mätningar har gjorts
Hälsosäkerhet och hygien	Smittsamma sjukdomar	Kontroll av renheten i inomhus- och utomhusutrymmen, städavtal, kontrollera att temperaturen på tappvarmvattnet är minst 50 grader i varmvattenberedare
	Temperatur på kranvattnet	
	Skadedjur	
	Osnygghet, smuts, fläckar, avfall	
Ljudmiljö	Inomhusbuller	Akustik, gruppstorlekar
Störningar	Avfall, el, vatten	Beredningsplanering

Exempel 1.

Risk: Till följd av en värmeperiod stiger rumstemperaturen till en för hög nivå med tanke på individernas eller gruppernas särskilda känslighet. Hanteringsmetod: Sänka rumstemperaturen genom kylning och/eller passiva skyddsmetoder. Beakta även tillräckliga skuggiga platser i utomhuslokalerna, till exempel solskydd och vätska. Mer detaljerade åtgärder och ansvar har fastställts och anvisningar om dem har givits till personalen på ett dokumenterat sätt.

10 Uppföljning av planen för egenkontroll

(Punkt 5 i föreskriften)

Planen för egenkontroll godkänns och fastställs av verksamhetsställets ansvariga chef.

LITTERATUR

Vid arbetet med formuläret kan man använda sig av bl.a. följande rättsakter, guider, anvisningar och kvalitetsrekommendationer:

De viktigaste lagarna och förordningarna samt bindande anvisningar och föreskrifter

Livsmedelslag (23/2006)

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer

med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning, GDPR, General Data Protection Regulation).

Fimea Blankett för användarens anmälan om risksituation

Fimea 2020: Terveydenhuollon laitteet ja tarvikkeet

Förvaltningslag (434/2003)

Hygienpass, Livsmedelsverkets anvisning:

<https://www.ruokavirasto.fi/sv/privatkunder/hygienpass>

Riksarkivets beslut om varaktig förvaring av småbarnspedagogikens handlingar

(KA/13089/07.01.01.03.01/2018)

Konsumentskyddslag (38/1978)

Lag om regionförvaltningsverken (896/2009)

Lag om konsumenttvistenämnden (8/2007)

Lag om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002)

Lag om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (669/2008)

Lag om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010)

Lag om klientavgifter inom småbarnspedagogiken (1503/2016)

Lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999)

Barnskyddslag (417/2007)

Undervisnings- och kulturministeriets förordning om anmälningsförfarandet för privata serviceproducenter

inom småbarnspedagogiken (772/2018)

Social- och hälsovårdsministeriets förordning om sanitära förhållanden i bostäder och andra vistelseutrymmen

samt om kompetenskrav för utomstående sakkunniga (545/2015)

Social- och hälsovårdsministeriets förordning om kvalitetskrav på och kontrollundersökning av hushållsvatten (1352/2015)

Social- och hälsovårdsministeriets förordning om kvalitetskrav på och kontrollundersökning av

hushållsvatten i små enheter (401/2001)

Hälsoskyddslag (763/1994)

Hälsoskyddsförordning (1280/1994)

Dataskyddslag (1050/2018)

Turvallinen lääkehoito-opas – Opas lääkehoitosuunnitelman tekemiseen sosiaali- ja terveydenhuollossa. Institutet för hälsa och välfärd, 14/2015.

Webbplats för säkerhetsplanering, Utbildningsstyrelsen:

<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/ledning-och-organisering-av-sakerheten-inom-smabarnspedagogiken>

Riksarkivets beslut om förstöring av kommunala handlingar (1.9.1989)

Statsrådets förordning om ändring av 1 § i statsrådets förordning om småbarnspedagogik (753/2018) (1586/2019)

Valviras föreskrift om egenkontroll inom småbarnspedagogiken 1/2023

Lag om småbarnspedagogik (540/2018)

Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2018: Utbildningsstyrelsen. Föreskrifter och anvisningar

2018:3a.

Definition av direkt och indirekt klientarbete vid verksamhetsenheter för serviceboende med heldygnsomsorg och

institutionsvård för äldre, Valviras anvisning, 27.10.2020 (dnr V/36386/2020)

Handböcker, utredningar och rapporter

Tillämpningsanvisningar för förordningen om boendehälsa (Anvisning 8/2016, del I–V, Valvira)

Eskelinen, M. & Hjelt, H. 2017. Personalen inom småbarnspedagogik och genomförandet av stöd för barnets utveckling och lärande. Nationell utredning 2017.

Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2017:39.

Anvisningar för tillsyn över förhållandena i daghem och skolor samt förebyggande och utredning av sanitär olägenhet (Anvisning 12/2018, Valvira)

Repo, L., Paananen, M., Eskelinen, M., Mattila, V., Lerkkanen, M-K., Gammelgård, L.,

Ulvinen, J., Marjanen, J., Kivistö, A. & Hjelt, H. 2019. Småbarnspedagogikens

kvalitet i vardagen. Genomförandet av planer för småbarnspedagogik på daghem

och inom familjedagvård. Nationella centret för utbildningsutvärdering. Publiceringar 15:2019.

Fackorganisationen för högutbildade inom socialbranschen Talentia rf, den yrkesetiska nämnden:

[Arki, arvot, elämä, etiikka. Sosiaalialan ammattilaisen eettiset ohjeet. talentia.e-julkaisu.com.](http://talentia.e-julkaisu.com)

Anvisningar för tillämpning av hushållsvattenförordningen (Anvisning 16/2018, Valvira)

Mat ger hälsa och glädje - rekommendation om måltiderna inom småbarnspedagogiken. 2018. Statens näringsdelegation. Kide 32.

Vainikainen, M-P., Lintuvuori, M., Paananen, M., Eskelinen, M., Kirjavainen, T., Hienonen, N., Jahnukainen, M., Thuneberg, H., Asikainen, M., Suhonen, E., Alijoki, A., Sajaniemi, N., Reunamo, J., Keskinen, H-L. & Hotulainen, R. 2018. Stöd för lärande från småbarnspedagogik till övergång till andra stadiet: jämlikhet och utvecklingsbehov. Publikationsserie för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet 55/2018.

Vlasov, J., Salminen, J., Repo, L., Karila, K., Kinnunen, S., Mattila, V., Nukarinen, T., Parrila, S. & Sulonen, H. 2018. Grunder och rekommendationer för utvärdering av småbarnspedagogikens kvalitet. Nationella centret för utbildningsutvärdering. Publiceringar 24:2018.